

Brev (1)

Jens Smærup Sørensen

¹ Tusind tak for sidst! Jeg var meget glad for at møde dig, Holger!

I det hele taget synes jeg at vi havde sådan et dejligt møde. Jeg har jo efterhånden været med i nogle år, men jeg tror aldrig før jeg er rejst hjem med så stærk en tro på at vi nu havde fået fastlagt en politik der virkelig er værd at kæmpe for. Og jeg må sige at også
⁵ rent personlig var dette møde meget tilfredsstillende for mig. Man kan jo ikke deltage i politisk arbejde uden nu og da at få sig et par knubs, og dem har jeg også været parat til at tage med, men jeg har næsten ikke kunnet bære (hvor latterligt det end er!) når nogle af de gamle mænd har insinueret at det faktisk kun var i kraft af mit udseende at jeg har opnået en vis indflydelse i vores parti. De har været så grove over for mig, så stupide, at
¹⁰ jeg tit og ofte har ligget halve nætter og tudet!

Nu tror jeg dog omsider at jeg har fået lukket munden på dem. Jeg modtog virkelig så mange varme tilkendegivelser fra folk der kan respektere mig for hvad jeg står for. Jeg følte på dette møde at der pludselig er opstået en ny atmosfære, en renere luft, ja en smukkere ånd! Og selvom det da altid har været hyggeligt at tilbringe et par dage sammen med
¹⁵ gode partikammerater, og i de skønne omgivelser, så er det langt fra hver gang at jeg har truffet et menneske jeg kunne tale med sådan som vi to kom til, Holger!

Men der er jo heldigvis også andre end mig der har gode grunde til at glæde sig. Vi var inde på det den sidste aften, Holger, og det er siden kommet til at stå endnu klarere for mig: Dette møde blev en afgørende, måske den afgørende sejr for Niels! Når jeg nu har
²⁰ tænkt efter, så kan jeg høre at så at sige samtlige taler var henvendt til ham. Jo ikke nødvendigvis direkte, og derfor var det jo lige på stedet ikke helt så åbenlyst, men i virkeligheden var det hans oplæg som enhver, der ville tages alvorligt, måtte tage udgangspunkt i og forholde sig til!

Niels har placeret sig i centrum af vores parti. Endelig, kunne man sige, men nu til
²⁵ gengæld med eftertryk, og det glæder mig oprigtigt på hans vegne. Og på partiets vegne sandelig også. Jeg véd jo at også du var begejstret for hans tale. Jeg kan heller ikke forestille mig nogen anden der kunne have gjort det bedre. Det var både klogt og kraftfuldt af Niels. Og det var uhyre elegant som han, ikke alene definitivt hamrede vores prioritering af miljøet fast, men også fik den kædet sammen med hvad han kaldte en 'ny personlig be-
³⁰ myndigelse', den åbning mod en større individuel frihed og et mere mærkbart personligt ansvar som kan imødekomme moderne menneskers livskrav.

Nu har jeg selvfølgelig også bidt mærke i at Niels er blevet et navn i pressen, og for vore modstandere. Det er med ét gået op for dem at vi har en ekstra trumf på hånden! Men jeg er ikke spor i tvivl om at Niels rummer alle de kvaliteter han nu vil få brug for.
³⁵ Han har altid været lynhurtig i hovedet, han véd mere end de fleste, han kan udtrykke sig så folk kan forstå det, hans engagement virker aldeles ægte, og så er han jo oven i købet et vittigt hoved, og man behøver vist heller ikke være kvinde for at få øje på hans charme! Han bliver svær at slå. Jeg kan ikke se hvordan vore modstandere skulle komme i stand til at finde svagheder hos ham, som de så ville kunne udnytte, og selvfølgelig ville udnytte.
⁴⁰ Selv jeg kan ikke, og jeg har jo kendt ham temmelig længe, og ved adskillige lejligheder været meget tæt på ham i løbet af de sidste fem-seks år. Niels har simpelthen ingen fejl! Det skulle da lige være hans hypokondri!

Nå! Jeg skriver jo ikke til dig, Holger, for at udbrede mig om Niels! Jeg ville jo bare sende dig en lille hilsen, og sige tak! Når jeg lukker øjnene kan jeg, igen og igen, gå vores
45 måneskinstur i parken, også her ved højlys dag! Men det var så vidunderligt, sølvskæret over vandet, og så at tale sammen om alt muligt andet end politik. Bare at føle sig som menneske på vores dejlige klode! Og du trættede mig slet ikke da du fortalte mig om stjernerne (og det troede du vel heller ikke for alvor selv?). Jeg har bare altid været så dum til sådan noget. Men du kan tro jeg indprentede mig både Sirius og Karlsvognen og Venus og
50 Løven! Og hver aften inden jeg går i seng slukker jeg nu lyset, åbner vinduet, vender blikket mod himlen og repeterer! Jeg må indrømme at jeg føler mig lidt som teenager igen!

Men Holger, jeg har også tænkt meget på om du følte jeg kom til at afvise dig?? I så fald skal du vide at det i al fald ikke havde noget med din person at gøre, eller med hvordan jeg havde det sammen med dig. Tværtimod! Det kan kun have været min indgroede
55 forsigtighed der vandt, eller måske en angst. Jeg sagde vist til dig at jeg altid har ønsket at holde mit politiske arbejde og mit privatliv skarpt adskilt. Og jeg havde vel ikke mod til lige pludselig at bryde det princip. Har det måske stadigvæk ikke (???)!

Holger, jeg har læst igennem hvad jeg har skrevet, og der er noget jeg ikke er så glad for at jeg kom til at nævne, nu bliver jeg nødt til at uddybe det: Min løse bemærkning om
60 at Niels er hypokonder. Det er jo ikke noget vi behøver at tage alvorligt. Vi der kender ham godt har altid kun grinet lidt kærligt ad det, og det var også i den mening jeg lige ville fortælle dig det. Men nu kan jeg pludselig se at det måske alligevel er noget som vi for eftertiden ikke bør plapre for meget ud med. Vi kan nok desværre ikke tillade os at være så naive at tro at vore modstandere ikke ville benytte sig af en sådan viden til at skade
65 Niels. Hvor bagatelagtigt det end er skulle de såmænd nok få held til at puste det op. For det er jo virkelig ingen ting, bare en pudsighed, har vi altid syntes, at Niels der jo næsten til det skamløse strutter af sundhed, at han nu og da kan få sådan nogle ideer om at han med sit sarte helbred svæver i den yderste livsfare! Jeg kan for eksempel huske engang til en fest hvor han skar sig en lille bitte smule i fingeren, og resten af aftenen var han dybt
70 bekymret for at han havde fået sig en blodforgiftning! Han har også betroet mig at han somme tider har noget med hjertet. Nervøst hjerte hedder det vistnok. Men alt det véd du jo meget mere om end jeg. Og er det ikke korrekt at det alt sammen er aldeles harmløst? Eller findes der tilfælde hvor folk virkelig er kommet til at lide af de sygdomme de har indbildt sig at have?

Nu skal jeg nok vogte mig for at komme til at lyde som nogen af dem du morede dig
75 over der benytter enhver lejlighed til at skaffe sig en gratis konsultation ved at fortælle dig om deres 'venner's symptomer! Jeg kan love dig at jeg ikke selv lider af nervøst hjerte! I al fald ikke i den forstand(?), selvom jeg i den sidste tid har registreret abnormiteter i netop det organ! De fortager sig dog hver gang jeg anstrenger mig for at tænke på alt muligt andet end stjerner, og den slags. Men det bliver bare sværere og sværere, mine tanker bliver
80 dag for dag snedigere til at snyde mig, de kan snart forbinde hvad som helst i verden med en eller anden mand der hedder Holger! Og jeg bliver mere og mere usikker på hvem han er, hvor godt jeg kender ham, hvad jeg i grunden har haft med ham at gøre??? Jeg klynger mig til håbet om at det er mine fantasier der spiller mig et puds når jeg noget så tydeligt
85 'husker' mig selv meget tæt på ham. Og i næste øjeblik håber jeg næsten det simpelthen er sket, i virkeligheden, og at det ikke er mine inderste ønsker der er i færd med at tage magten fra mig! For hvad skal jeg dog stille op over for dem? Ja, jeg véd snart hverken ud eller ind!

Jeg har igen haft det her brev lagt fra mig. Og jeg tager endnu engang fat på det, selv-

⁹⁰ om jeg efterhånden ikke har meget tiltro til at jeg nogen sinde vil turde sende det til dig, Holger! Men lad mig så alligevel prøve på at være lidt saglig. For det med Niels, jeg kan heller ikke komme fra det igen, siden det nu faldt mig i pennen. Jeg har tænkt på, Holger, om ikke du som læge måske alligevel burde tage en snak med ham? Og måske forsøge at finde ud af hvor dybt det stikker i ham, det der hypokondri?

⁹⁵ Her taler jeg naturligvis først og fremmest om hvad der kunne være til Niels' egen fordel, for det siger vel sig selv at denne 'skavank' må være ham personligt til stor gene, og vi bør ikke undlade at gøre alt hvad vi kan for at hjælpe ham. På den anden side er det jo også klart at vi må tænke på hvad der bedst kan tjene vores parti og vore fælles politiske interesser. Hvis du derfor må konstatere at Niels lider af noget alvorligere end hvad jeg ¹⁰⁰ altid har opfattet som en ubetydelig svaghed, så synes jeg ikke vi kan komme uden om at tage stilling til om vi fortsat med god samvittighed kan anbefale at betro ham helt så afgørende poster i vores parti som hans evner og hans personlighed jo i øvrigt så rigeligt kunne berettigede ham til. Jeg er faktisk lige ved at tro at det ville være hensigtsmæssigt om du nu straks, så at sige, satte ham på prøve. Hvis du forsøgsvis støttede ham i den ¹⁰⁵ 'indbildning' at hans 'nervøse' hjerte, i al fald i særlig belastende situationer, kan bringe hans liv i fare, og han så uden vaklen viser sig rede til at løbe en sådan risiko, ja, så vil vores tro på hans karakterstyrke yderligere være bekræftet. Og i modsat fald vil det være en dybt skuffende erfaring som det imidlertid ville være særdeles uklogt af os at prøve på at fornægte. Vi vil være forpligtet til at drage de nødvendige konsekvenser af den.

¹¹⁰ Jeg fornemmer helt klart, Holger, at dette umiddelbart kan lyde meget ubehageligt, ja, jeg skammer mig faktisk over at måtte skrive det. Men du må forstå at jeg kun kan gøre det fordi det er til dig, fordi jeg allerede har fået sådan en mærkelig, nærmest barnligt ubegrænset tillid til dig! Jeg blotter mig jo nu for dig på enhver tænkelig måde, og jeg ville aldrig kunne gøre det over for nogen anden, men over for dig tør jeg, Holger, ja det ¹¹⁵ tror jeg da i al fald???

Jo, jeg tør! Jeg gyser kun ved tanken om at noget andet menneske end dig skulle få dette her at se, og jeg véd jo også det heller aldrig vil ske med din gode vilje. Men vil du ikke godt alligevel, for alle tilfældes skyld, være sød og brænde det her brev? Så snart du har læst det? Lov mig det!

¹²⁰ Åh, der er så meget jeg gerne ville snakke med dig om, Holger! Hver dag har jeg tænkt på at jeg ville invitere dig til at komme og besøge mig. Jeg ville så gerne lave en rigtig god middag til dig, og så gerne have en hel aften sammen med dig, hvor vi helt uforstyrret kunne fortsætte vore samtaler fra mødet, og lære hinanden endnu bedre at kende! Ville du komme, Holger? For jeg véd jo slet hvilke tanker du har gjort dig i mellemtiden? Om der ¹²⁵ måske er noget du har fortrudt??? Men jeg tror det jo ikke, vil ikke tro det! For jeg kan ikke tro andet end at det jeg oplevede hos dig var ægte. At det du sagde til mig var hvad du virkelig følte. Og derfor véd jeg også at når (hvis?) vi mødes næste gang, så kunne det gå hen og blive blodig alvor, for os begge to. Og det er jo den eneste grund til at jeg endnu ikke har inviteret dig. Jeg har simpelthen brug for mere tid. Vil du give mig det? Jeg vil så ¹³⁰ gerne være helt parat til at tage imod dig!

Nu har jeg sagt så meget, Holger, nu vil jeg også være fuldkommen ærlig over for dig. Og over for mig selv. Angående Niels. Du véd at jeg sætter ham højt. Men alligevel må jeg tilstå at det ikke er hele sandheden, om mit syn på ham, og mine følelser over for ham. Og jeg kan ikke begrunde det, jeg kan bare sige det til dig som det er: Jeg føler altså der ¹³⁵ er et eller andet galt med ham! Og jeg tænker slet ikke bare på den psykiske sygdom han selv har erkendt han lider under, den kunne muligvis i sig selv være forholdsvis uskyldig,

jeg tænker på noget som jeg snarere forestiller mig den kan være et symptom på: En brist i hans personlige moral. Om hans forskellige defekter faktisk kan hænge sådan sammen, det har jeg naturligvis ikke nogen professionel baggrund for at kunne vide, det er noget af
¹⁴⁰*alt det du engang må lære mig om! Jeg kan kun sige at jeg altid har haft en fornemmelse af at Niels er lige en kende for perfekt. For så 'god' som han er tror jeg desværre ikke rigtig der er noget levende menneske der er (eller er det virkelig bare mig der ikke er??). Men som sagt, jeg kan ikke fremlægge beviser for at han på en eller anden måde hykler over for os alle sammen, og jeg forsøger på ingen måde at overbevise dig om det, for hvordan*
¹⁴⁵*skulle jeg kunne det? Medmindre du da skulle mene at der kunne være grund til at tillægge min psykologiske dømmekraft og min intuition blot en lille smule værdi?*

Gør du det, Holger? Så vil du også være enig med mig i at Niels, også på det felt, er frygtindgydende dygtig, og at han, i fald han fik magt som han har agt, kunne blive en ekstremt farlig mand, og sandelig ikke bare for dig og mig, men for hele vores samfund.
¹⁵⁰*Du vil da heller ikke et øjeblik være i tvivl om at det ville være uansvarligt nu at behandle ham med fløjlshandsker. Du vil også som læge vide at du sidder inde med særlige muligheder for at afsløre ham, og at du måske senere ville få svært ved at tilgive dig selv hvis du nu ikke straks gjorde brug af dem. Og om det da skulle lykkes dig gennem nærgående lægelige samtaler at tvinge ham ud i et åbenlyst sammenbrud, så vil jeg anse det for en*
¹⁵⁵*meget betydningsfuld sejr, og stadigvæk ikke kun for dig og mig, men for alle de mennesker vi holder af og for alt det gode og sunde vi ønsker at værne om!*

Skulle det ske, Holger, så må du ikke lige med det samme komme og fortælle mig det! Du må være sød og advare mig lidt på forhånd. For ellers er jeg bange for at alle mine fine principper om arbejde og privatliv vil falde ynkeligt til jorden! Indtil da, Holger, vil
¹⁶⁰*jeg blot have dig i mine tanker, hvert øjeblik, og hver aften, inden jeg går i seng, vil jeg åbne vinduet for, via stjernerne, at sende dig et enkelt, ærbart kys!*